

ПРОГРАМА «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА» – ФЛАГМАНСЬКА ПРОГРАМА ЄС З ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ

Владислав МИХАЙЛЕНКО,
*доктор філософії з екології,
головний спеціаліст відділу «Офіс Горизонт Європа в Україні»
НФДУ*

Рамкова Програма «Горизонт Європа» 2021-2027

- продовження попередньої програми з досліджень та інновацій «Горизонт 2020»;
- **найбільша програма** Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій;
- бюджет Програми складає понад **95,5 млрд євро** (включаючи 5,4 млрд євро від Програми ЄС «Нове покоління Європи» для відновлення після кризи COVID 19)

Мета Програми

сприяння розвитку наукової та технологічної досконалості ЄС

спільне подолання нових глобальних викликів, перехід на зелені та цифрові технології та цілі сталого розвитку

впровадження інновацій для підвищення конкурентоспроможності Європи

Участь у Програмі

дозволяє використовувати європейські інструменти конкурсного фінансування та надання грантової підтримки

забезпечує умови для проведення спільних досліджень з країнами-членами ЄС

надає доступ до дослідницької інфраструктури країн-членів ЄС та сприяє розбудові матеріально-технічної бази в Україні

ГОРИЗОНТ ЄВРОПА

ЄВРАТОМ

СПЕЦІАЛЬНА ПРОГРАМА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОБОРОННИЙ ФОНД

Особливий акцент на оборонні дослідження та розвиток

Дослідницькі дії

Діяльність з розвитку

СПЕЦІАЛЬНА ПРОГРАМА РЕАЛІЗАЦІЇ «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА» ТА ЄІТ*

Акцент винятково на цивільні програми

 Напрямок I
ПЕРЕДОВА НАУКА

Напрямок II
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОМИСЛОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

Напрямок III
ІННОВАЦІЙНА ЄВРОПА

Європейська дослідницька рада

Дії Марії Склодовської-Кюрі

Дослідницькі інфраструктури

Кластери

- Здоров'я
- Культура, творчість та інклюзивне суспільство
- Цивільна безпека для суспільства
- Цифровізація, промисловість та космос
- Клімат, енергетика та мобільність
- Продовольство, біоекономіка, природні ресурси, сільське господарство і навколишнє середовище

Об'єднаний дослідницький центр

Європейська інноваційна рада

Європейські інноваційні екосистеми

Європейський інститут інновацій і технологій*

РОЗШИРЕННЯ УЧАСТІ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ

Розширення участі та поширення передового досвіду

Реформування та вдосконалення європейської системи досліджень та інновацій

Ядерний синтез

Поділ ядра

Об'єднаний дослідницький центр

*Європейський інститут інновацій і технологій (ЄІТ) не є частиною Спеціальної програми

Структура та бюджет Програми «Горизонт Європа»

Напрямок I. Передова наука

25 млрд €

Цей напрям спрямований на підтримку розвитку та поширення наукового передового досвіду, високоякісних знань, методологій і навичок, технологій і рішень для глобальних викликів, зосереджуючись насамперед на дослідженнях «знизу-вгору». Покликаний заохочувати і сприяти підготовці та мобільності дослідників, а також сприяти розвитку та доступу до дослідницьких інфраструктур світового рівня.

Європейська дослідницька рада (ERC)

передові дослідження найкращих дослідників та їхніх команд

16 млрд €

Дії Марії Склодовської-Кюрі (MSCA)

забезпечення дослідників новими знаннями та навичками

6,6 млрд €

Дослідницькі інфраструктури (RIIs)

інтегровані та взаємопов'язані дослідницькі інфраструктури світового рівня

2,4 млрд €

Напрямок II. Глобальні виклики та європейська промислова конкурентоспроможність

53,5 млрд €

розвиток ключових технологій і рішень, що лежать в основі політики ЄС і Цілей сталого розвитку

Здоров'я

8,3* млрд €

Культура,
креативність
та інклюзивне
суспільство

2,3 млрд €

Цивільна
безпека для
суспільства

1,6 млрд €

Цифровізація,
промисловість
та космос

15,4* млрд €

Клімат,
енергетика
та
мобільність

15,1* млрд €

Продовольство,
біоекономіка,
природні ресурси,
сільське господарство
і навколишнє
середовище

8,9 млрд €

Об'єднаний дослідницький
центр (JRC) (неядерні дії)

1,9 млрд €

ОФІС
ГОРИЗОНТ ЄВРОПА
в Україні

Напрямок III. Інноваційна Європа

13,6 млрд €

розширення масштабів проривних та ринкових інновацій;
зміцнення та розвиток загального європейського інноваційного ландшафту

Європейська інноваційна рада (EIC)

10 млрд €

розширення масштабів проривних та ринкових інновацій

провідник (EIC Pathfinder)

підтримка дослідницьких та високотехнологічних проєктів з високим ступенем наукової амбітності та ризику
(3-4 млн €, TRL 1-3)

перехід (EIC Transition)

підтримка становлення, перевірки технології в лабораторії та відповідному середовищі, розвиток бізнес-кейсу для майбутньої комерціалізації інновації
(2,5 млн €, TRL 5-6)

акселератор (EIC Accelerator)

підтримка стартапів та малих і середніх підприємств у розвитку та масштабуванні на нових ринках або на вже існуючих
(2,5 млн €, TRL 5-8 до 15 млн € прями інвестиції TRL 9 з перспективою 7-10 років)

Європейські інноваційні екосистеми (EIE)

0,6 млрд €

налагодження зв'язку з регіональними та національними суб'єктами інноваційної діяльності

Європейський інститут інновацій та технологій (EIT)

3 млрд €

незалежний орган Європейського Союзу, створений у 2008 році

об'єднання організацій у сфері бізнесу, освіти та досліджень з ціллю знайти та комерціалізувати рішення для актуальних глобальних викликів

«Спільноти знань та інновацій» (KICs) – екосистема партнерств для глобальних викликів

Funded by
the European Union

Розширення участі та зміцнення європейського дослідницького простору (WIDERA)

3,4 млрд €

Мета – зменшення існуючої різниці між країнами-лідерами та країнами, які відстають у сфері досліджень і розробок, що дозволить рухатися в ЄС як єдине ціле.

Розширення участі та поширення передового досвіду

можливості для модернізації дослідницьких та інноваційних систем, що дозволить ЄС рухатися вперед разом, відповідно до політичних цілей Європейського дослідницького простору (ERA).

2,96 млрд €

Реформування та вдосконалення Європейської системи досліджень та інновацій

підсилення та доповнення політичних реформ на національному рівні шляхом розвитку політичних ініціатив на рівні ЄС, досліджень, нетворкінгу, партнерства, координації, збору даних, моніторингу та оцінки.

0,44 млрд €

Європейський оборонний фонд (EDF)

8 млрд €

сприяє співробітництву між компаніями та дослідницькими установами всіх розмірів і географічного походження у ЄС в галузі досліджень і розробок найсучасніших і оперативно сумісних оборонних технологій і обладнання

Дослідницька та навчальна програма «Євратом» (2021-2025)

1,38 млрд €

Мета – дослідницька та навчальна діяльність для зниження ризиків у ядерній безпеці та захищеності, розробки безпечних ядерних технологій та оптимального радіаційного захисту

Прямі дії проводяться Об'єднаним дослідницьким центром Європейської Комісії

532 млн €

Непрямі дії – це науково-дослідницька діяльність, що проводиться консорціумами, які складаються з декількох партнерів.

Розподіл бюджету в галузях:

- дослідження і розробки, пов'язані з термоядерним синтезом
- поділ ядра, безпека та радіаційний захист

583 млн €

266 млн €

UAINEuratom – Національний контактний пункт (НКП) в Україні
Це пункт підтримки та консультацій, який працює для української та європейської спільноти з досліджень, інновацій та освіти з метою об'єднання їх для спільної участі у програмі «Євратом».

Місії ЄС Програми «Горизонт Європа»

Ініціативи, спрямовані на вирішення низки актуальних викликів, що постали перед сучасним суспільством

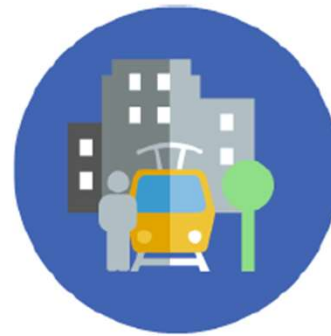
Адаптація до
зміни клімату

Рак

Відновлення
водних
ресурсів

Кліматично
нейтральні та
розумні міста

Угода про
ґрунти для
Європи

Місія – це комплекс дій у різних дисциплінах, спрямованих на досягнення сміливої, надихаючої та вимірюваної мети протягом встановленого періоду часу. Місії поєднують нові форми управління та співпраці у сфері досліджень та інновацій, в тому числі шляхом залучення громадян.

Посилення практик відкритої наукової діяльності

Інтеграція практик відкритої науки для покращення якості та ефективності науково-дослідних робіт та активного залучення суспільства

Є дві обов'язкові практики відкритої науки відповідно до грантової угоди:

- відкритий доступ до публікацій;
- доступ до дослідницьких даних (“**as open as possible, as closed as necessary**”): обов'язковий план управління даними та дотримання принципів **FAIR** (Findable, Accessible, Interoperable and Re-usable) «пошукова доступність», «доступність», «сумісність», «багаторазовість».

Крім того, є кілька рекомендованих практик, які слід враховувати, коли це доречно. Наприклад залучення всіх відповідних учасників (включно з громадянами), ранній відкритий обмін дослідженнями та результатами досліджень за межами публікацій, обмін даними досліджень і відкриті рецензування.

Новий підхід до Європейського партнерства

ґрунтується на принципах стратегічної орієнтації, системному підході та спрощеному інструментарії взаємодії.

Види партнерств: співпрограмування, співфінансування та інституційні.

Визначено 5 напрямів партнерств: здоров'я; цифровізація, промисловість та космос; клімат, енергетика та мобільність; продовольство, біоекономіка, природні ресурси, сільське господарство і навколишнє середовище; партнерства за різними темами.

Стратегічні плани Програми «Горизонт Європа» (2021-2027)

Стратегічний план на 2021-2024 рр.

визначає чотири основні напрями фінансування:

- I. Просування відкритої стратегічної автономії шляхом ініціювання розвитку критично важливих цифрових, допоміжних та нових технологій, галузей та виробничих ланцюжків.
- II. Відновлення екосистем та біорізноманіття Європи при сталому управлінні природними ресурсами.
- III. Новаторські підходи в трансформації економіки Європи в передову циркулярну, кліматично нейтральну та стійку економіку, що ґрунтується на сучасних цифрових технологіях.
- IV. Сприяння розвитку більш активного, інклюзивного та демократичного європейського суспільства.

Стратегічний план на 2025-2027 рр.

- ключові стратегічні напрями фінансування: зелений та цифровий перехід, більш стійка, конкурентоспроможна, інклюзивна та демократична Європа;
- підвищення фінансування тем, пов'язаних з біорізноманіттям (10% від загального бюджету Програми);
- дев'ять нових європейських партнерств, які спільно фінансуються і спільно програмуються;
- утворення Фонду «Новий європейський баугауз» (НЕБ), що разом із компонентом впровадження формує «Механізм НЕБ»

Ключові стратегічні напрями є керівними принципами Програми «Горизонт Європа» і реалізуються через **робочі програми**, які визначають можливості фінансування науково-дослідницької та інноваційної діяльності через тематичні конкурси заявок та теми.

Участь України в Рамковій програмі «Горизонт Європа» у цифрах*

Під час виконання Рамкової програми «Горизонт Європа» за 2021-2024 роки станом на **15.10.2024** було подано **1853 заявок** (0,42% від усіх заявок за Рамковою програмою «Горизонт Європа»), **підписано 192 грантових угоди** (1,29% від усіх підписаних) отримано фінансування від ЄС на суму **54,17 млн євро** (0,14% від усього фінансування).

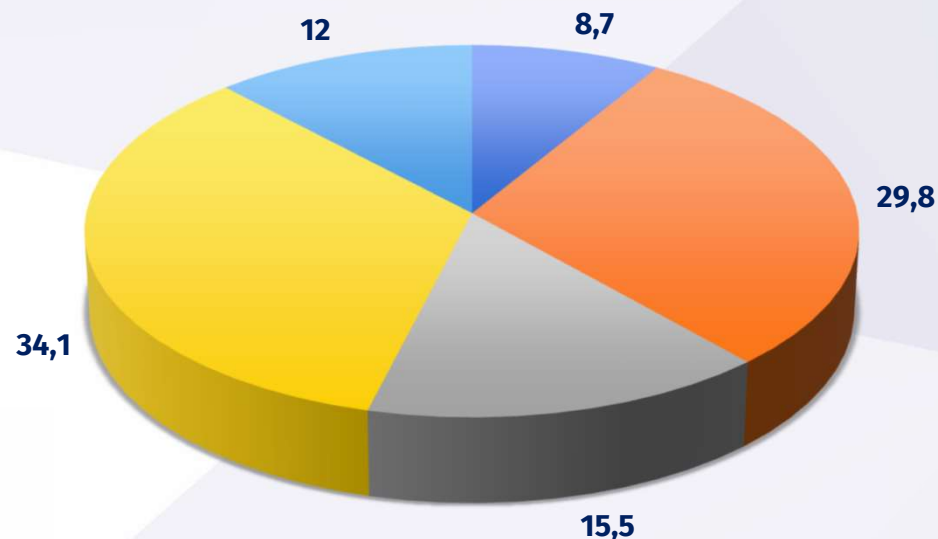
Загалом **185 українських організацій** (0,71% від усіх організацій-учасниць) стали учасниками РП «Горизонт Європа».

Відсоток успішних заявок в Україні за РП «Горизонт Європа» складає **14,89%**. Середній показник успішності країн-учасниць – **14,82%**.

Сьогодні Україна за обсягом отриманих коштів посідає **7-ме** місце та за участю у Програмі посідає **6-те** місце із 19 серед асоційованих країн-учасниць.

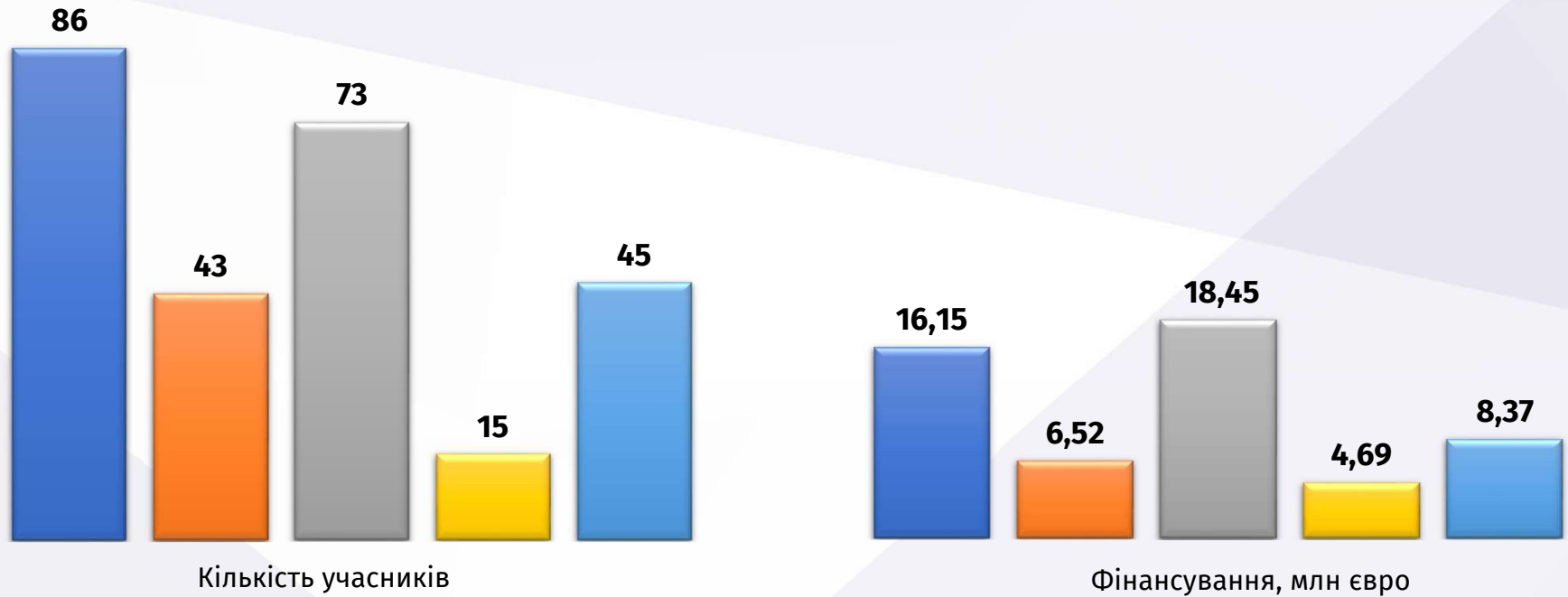
* за даними [Horizon Dashboard](#)

Розподіл учасників у відсотках

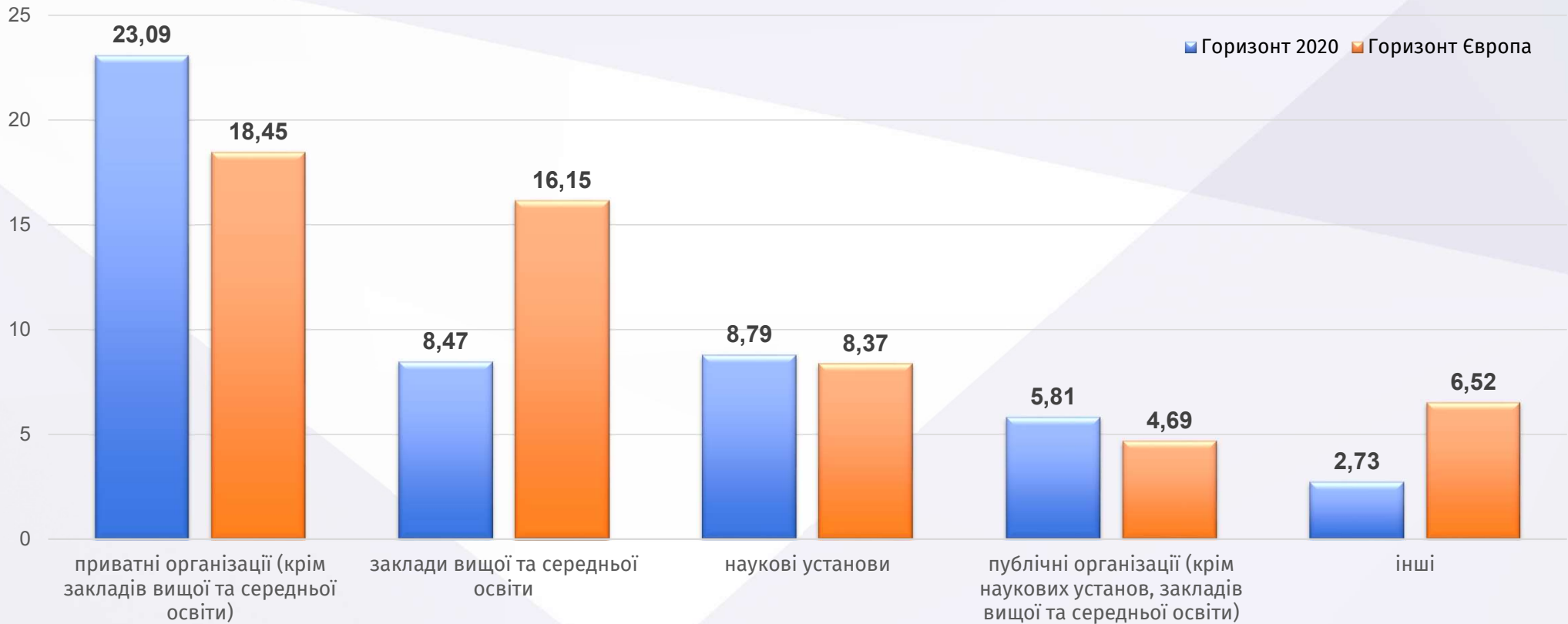
- публічні організації (крім наукових установ, закладів вищої і середньої освіти)
- заклади вищої і середньої освіти
- наукові установи
- приватні організації (крім закладів вищої та середньої освіти)
- інші

Учасники з України у Програмі «Горизонт Європа»

- заклади вищої та середньої освіти
- інші
- приватні організації (крім закладів вищої та середньої освіти)
- публічні організації (крім наукових установ, закладів вищої та середньої освіти)
- наукові установи

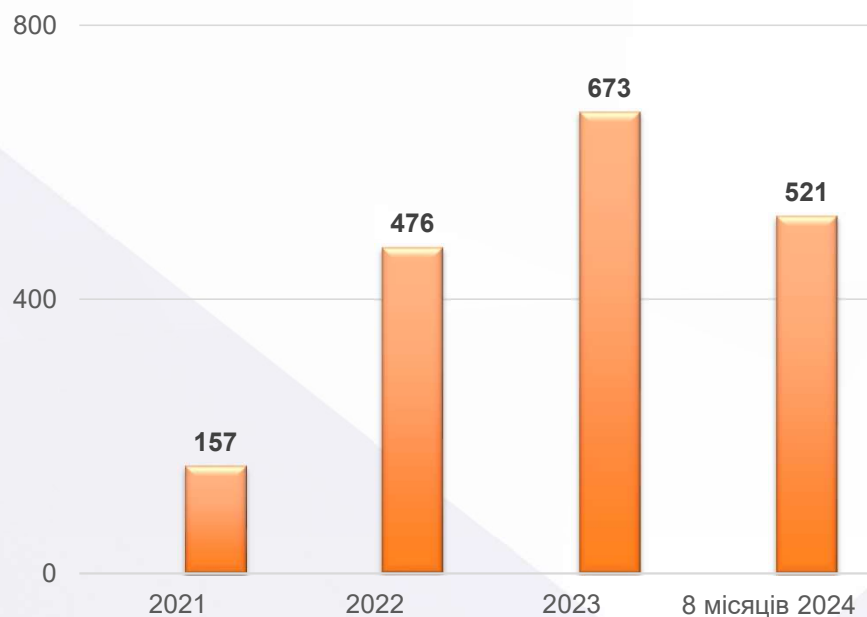
Обсяги фінансування учасників з України у програмах «Горизонт 2020» та «Горизонт Європа»: порівняльний аналіз, млн євро

Аналітика станом на 18.09.2024 за даними сайту [CORDIS](https://cordis.europa.eu/)

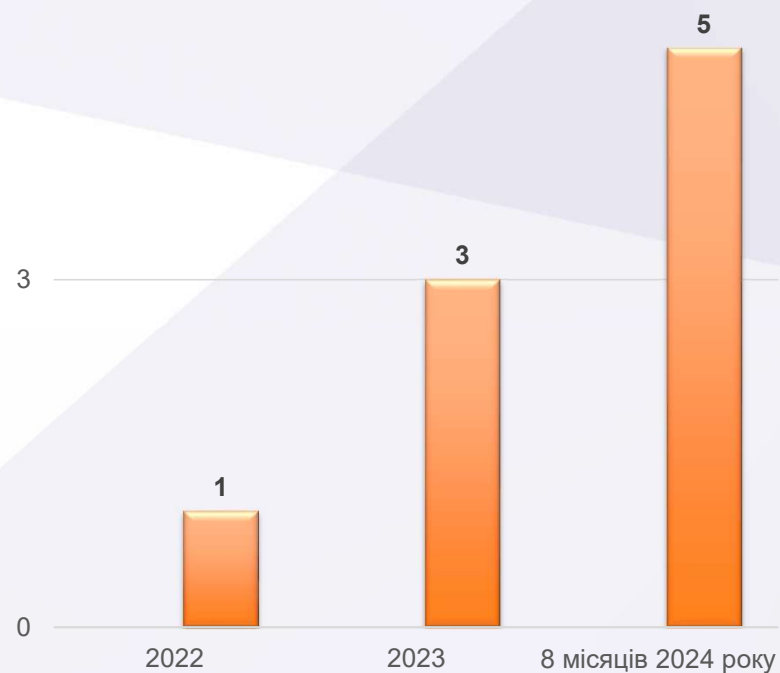

Кількість прийятних заявок на рік від України в Програмі «Горизонт Європа»*

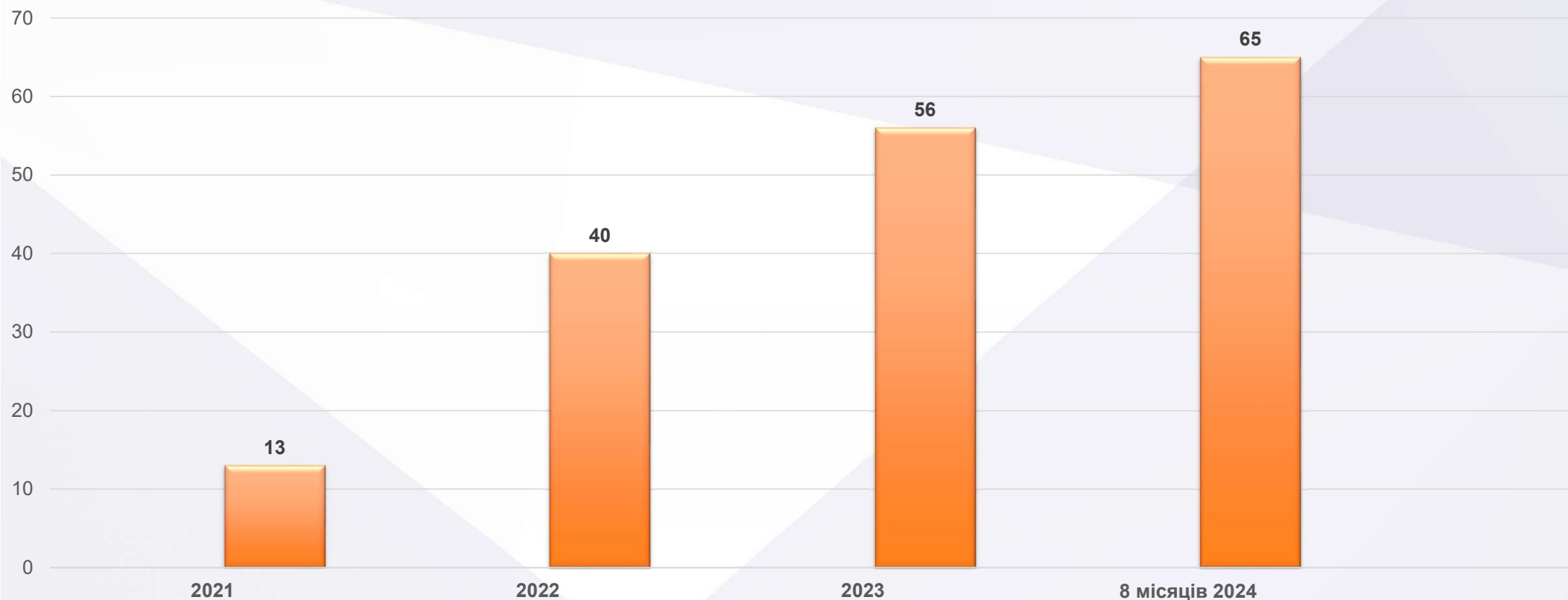

* за даними [Horizon Dashboard](#)

Кількість проектів, координаторами яких є українські учасники*

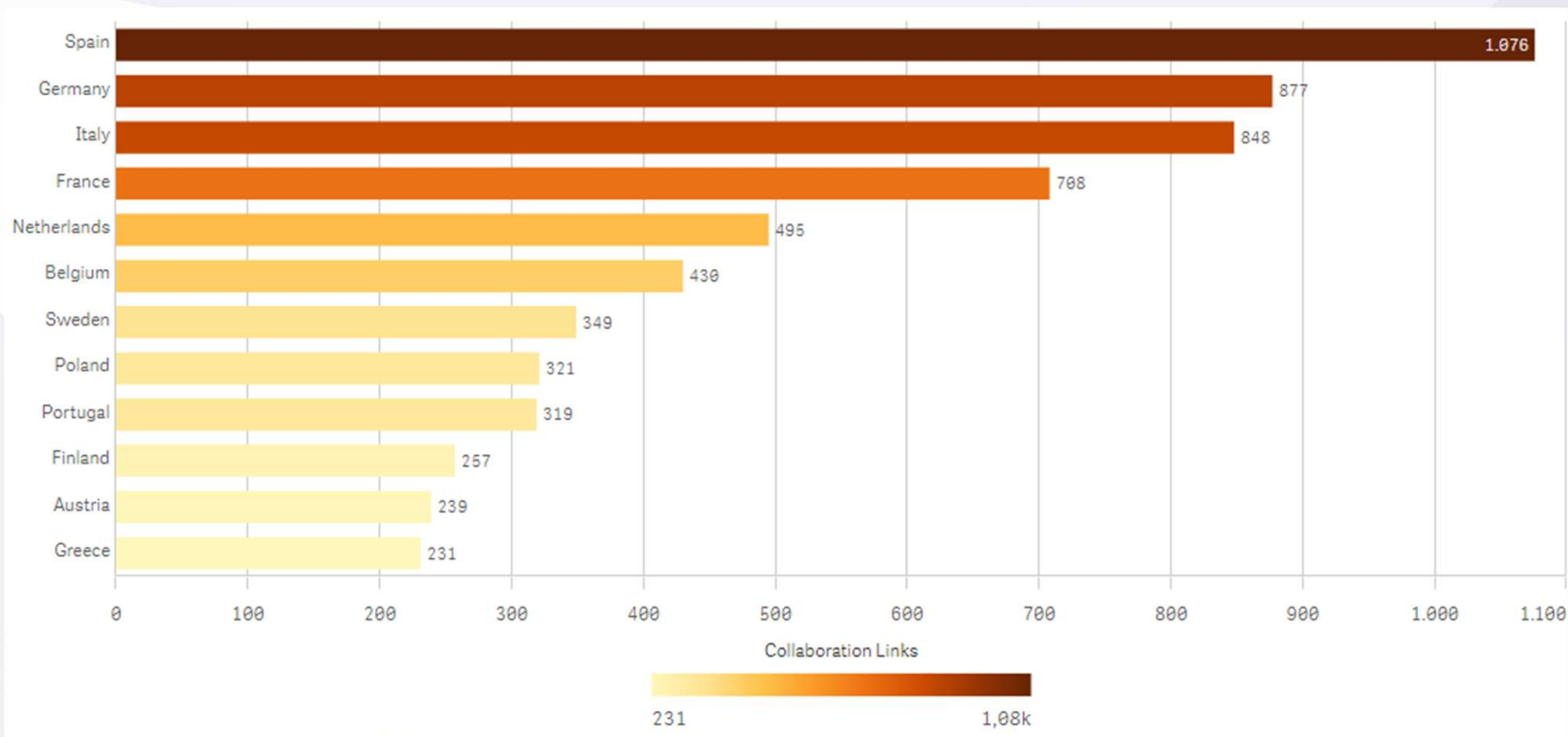

Середня кількість прийнятних заявок на місяць від України в РП «Горизонт Європа»*

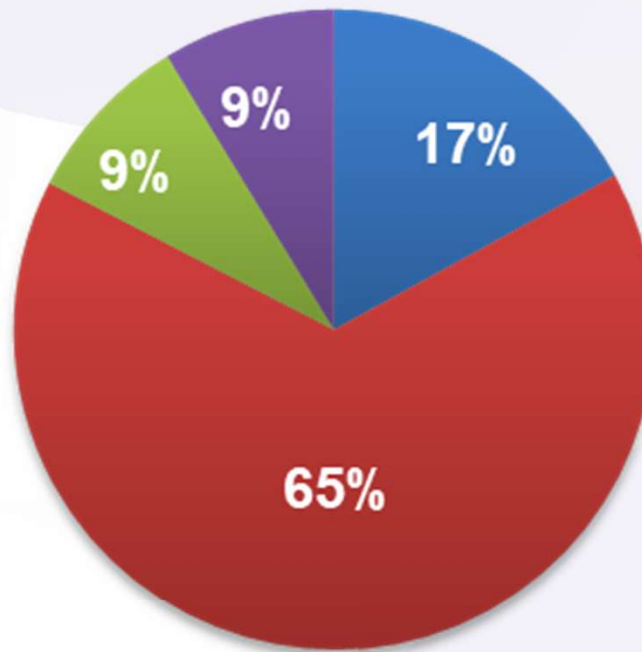

* за даними [Horizon Dashboard](#)

Топ країн за кількістю колаборацій з учасниками із України

Розподіл участі України за пріоритетними напрямками

■ Напрямок I. Передова наука

■ Напрямок II. Глобальні виклики та європейська промислова конкурентоспроможність

■ Напрямок III. Інноваційна Європа

■ Розширення участі та зміцнення європейського дослідницького простору (WIDERA)

Відсоток неунікальних учасників з України

ОФІС ГОРИЗОНТ ЄВРОПА в Україні

Для отримання консультації щодо участі у Програмі «Горизонт Європа» надсилайте письмові запити на службову скриньку Офісу:

Детальну інформацію про актуальні конкурси можна знайти на нашому вебсайті

horizon-europe.org.ua

facebook.com/HEOinUA

Linkedin.com/company/heo-in-ua

twitter.com/HEOinUA

youtube.com/@HEO-in-UA

horizoneurope.info@nrfu.org.ua

01001, Київ, вул. Бориса Грінченка, 1

Funded by
the European Union

